

OV KSČM DOMAŽLICE

Politické vzdělávání v KSČM, současný stav, pohledy do budoucna a potřebné změny

Lukáš Kollarčík (HaNo 25. 10. 2010)

VV ÚV KSČM projednal a schválil na svém zasedání dne 17. 8. 2010 Stručnou informaci o stavu politického vzdělávání členů a sympatizantů KSČM v roce 2009/10 a záměry politického vzdělávání na rok 2010/11.

Materiál je poměrně sebekritický k současnému stavu politického vzdělávání v KSČM a zároveň nastiňuje kontury vyhledání ze současného stavu a možnosti budoucího zkvalitnění teoretické a politické práce s členy KSČM, ale i s jejich sympatizanty.

Obsah podávaných politických informací v KSČM, až na výjimky, byl úzce svázán s volebním kláním pro volby do PS PČR (seznámení se s programem KSČM, částečně i jiných stran a jejich porovnání, školení kandidátů), aktuální vnitro a mezinárodněpolitickou situací, významnými výročími a vnitrostranickým děním uvnitř KSČM (Projekt dalšího rozvoje politického potenciálu členské základny a změny stranické struktury KSČM, částečně i komunální politika). Formou předávání politických informací byly členské schůze ZO KSČM, okresní aktivity funkcionářů, besedy s poslanci, senátory a zastupiteli, diskuse při významných státních výročích a již zmíněné školení kandidátů. Záměrně jsem použil pojmu politické informace, nikoliv politické vzdělávání. Obsah a formy školení totiž nenaplňují obsah termínu »politické vzdělávání«. K naplnění tohoto pojmu se přiblížily pouze některé iniciativy nižších článků stranické struktury. Světlym příkladem je zde Sobotní univerzita funkcionářů, již zajišťuje Středočeská krajská rada, která úspěšně zakončila další vzdělávací cyklus ve společensko-vědních oborech, dále diskusní klub při OV KSČM Teplice a tzv. diskusní čtvrtky v Brně. Členové Centra strategických a teoretických studií (CSTS) a pracovníci oddělení odborného zázemí KSČM se účastnili, podle požadavků jednotlivých OV KSČM, různých diskusních setkání (Brno, Ostrava, Mladá Boleslav, Chomutov, Chrudim, Zlín).

Projekt systematického internetového vzdělávání se nepodařilo, přes aktivitu pracovníků odborného zázemí, bývalých pracovníků oddělení pro přípravu voleb a propagandu a Klubu společenských věd, realizovat.

Je potřebné si přiznat, že politické vzdělávání, v plném smyslu obsahu tohoto pojmu, v KSČM neexistuje. Tento pojem předpokládá existenci centralizované vzdělávací instituce, podřízené některému z místopředsedů KSČM, odstupňované od shora dolů (dle vnitrostranické struktury), s jasným vzdělávacím plánem, odbornými a uvědomělými lektory, technickým a materiálním zabezpečením, systematičností, koordinací s taktickými a strategickými cíli KSČM a pravidelností ve fungování. Realizace vnitrostranického vzdělávání, pakliže má být v současné situaci reálná a ne pouze formální, se neobejde bez určitého prvku povinnosti se vzdělávat. Z tohoto důvodu se jeví jako jeden z optimálních nástrojů zavedení kandidátské lhůty členství v KSČM. Kandidátská lhůta by neměla být v komunistické straně působící v kapitalistickém systému nic neobvyklého. Právě naopak, vzpomeňme na V. I. Lenina a jeho zdůrazňování úlohy kandidátské lhůty pro kvalitu členské základny strany a pro její obranu před kariéristy a oportunisty po VŘSR (kandidátská lhůta se v KSR(b) vyvinula z institutu sympatizanta, projednala ji VIII. konference KSR(b) v prosinci 1919 a definitivně ji schválil X. sjezd KSR(b) na jaře r. 1920).

Různé formy kandidátské lhůty dnes zavádějí i buržoazní strany (Věci veřejné, TOP 09), ideologické konference pořádají i ODS a ČSSD. Neděsme se proto slova ideologie, její opomíjení nás, mimo jiné, stojí a může stát další porážky. Naši soupeři se tímto okruhem působnosti zabývají, ale my máme proti nim neskutečnou výhodu, nekomplexnější učení všech dob – marxismus-leninismus.

Současné předávání politických informací, nebo chcete-li »politického vzdělávání«, je odkázáno na partikulárnost, živelnost, nesystematičnost, chaotičnost, decentralizaci a dezorganizaci. Neviním však z nastalé situace nižší články stranické struktury, ty jsou mnohdy v této oblasti iniciativnější než centrum. Chápu, že reálné možnosti mnohých OV KSČM, při velkém zatížení volbami, neumožňují vlastními silami zajišťovat

politické vzdělávání. I proto VV ÚV KSČM nepožadoval od regionálních stranických orgánů vyhodnocení této oblasti a informace o úrovni vzdělávání byly získávány spíše ústním sdělením, z odvozených písemných materiálů a expertních odhadů odborníků a funkcionářů. Aby byla do budoucna skutečně zajištěna existence a funkčnost politického vzdělávání, musí být zajištěna interakce mezi centrem strany a stranickou strukturou, kdy bude praktikována vzájemná výpomoc, výměna informací a zpětná vazba.

Neopomím důležitost současného předávání informací a školení kandidátů. To však musí být pouhým doplňkem skutečného politického vzdělávání, kdy již věci znají posluchači budou připraveni na diskusi, kritiku i sebekritiku. Tzv. školení kandidátů je jen živelnou náhražkou absence politického vzdělávání, byť u bezpartijních bude určitá forma hlubšího školení nutná i do budoucna.

Důležitá je samozřejmě i praktická stránka činnosti, ta by měla být součástí kandidátské lhůty, jinak by sama o sobě lhůta ztrácela smysl. Mohla by se skládat ze stáží na různých stupních stranické struktury, z mimoparlamentní činnosti (kontakt s odbory a občanskými sdruženími), přípravy a kolportáže propagačních a agitačních materiálů, besed se stranickými představiteli, zastupiteli, poslanci a senátory apod.

Pakliže chceme být úspěšní, měli bychom odhodit prostou orientaci na kvantitu a zaměřit se více na kvalitu. Uvědomit si, že kvalita a kvantita jsou v dialektickém vztahu, že absolutizování kvantity je prvek metafyzický. Neměříme tedy náborovou úspěšnost pouze počtem přijatých členů, ale i jejich třídní a morální kvalitou, a především začněme s novými členy pracovat. Musíme přece, slovy Lenina, pracovat s takovým materiálem, jaký máme, jaký nám »zpracovává« kapitalistický režim. Nic jiného nám nezbývá, sami neseme stigmata kapitalistického systému, ať se nám to líbí, nebo nelíbí.

KSČM musí prolomit rutinérství, pohodlnost a lhostejnost v otázkách politického vzdělávání, jinak by se nám to mohlo krutě nevyplatit. Snižující se akčnost, politicko-teoretická a kvalitativní úroveň členské základny, povedou k nižší argumentační, agitační, propagační a celkově ideově-politické působnosti KSČM. Tím pádem bude klesat vliv, volební výsledky a počet členů KSČM.